

MUHASHO WA PFUNZO WA GAUTENG

MULINGO WA TSHITITIFIKHEITHI TSHA MATIRIKI

**TSHIVENDA LUAMBO LWA U ENGEDZEDZA
GIREIDI YA FHASI
(Bambiri La Vhuvhili)**

**OCTOBER / NOVEMBER 2005
OKTOBER / NOVEMBER 2005**

TSHIFHINGA: Awara 2

MARAGA: 80

PFESSEANI:

- Bambiri ili li na khethekanyo thanu A, B, C, D na E.
- Khethekanyo inwe na inwe i na maraga dza 40
- Nangani mbili dzine na dzi konesa.
- Ni nwale zwi no vhalea.

KHETHEKANYO YA A

VHURENDI

Mulisa – MJ Mafela

MBUDZISO 1

Vhalani tshirendo tshi no tevhela uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no tevhela:

Kholomo	
Musi ni pfuloni yanu yavhudi Ye na kumedzwa nga Mutshidizi Ni mona mona hothe-hothe Naho mulisa o lavhelesa	3
Ni khamedzana nga mananga anu Na rogoelana lu pfisho vhungu Zwi khathula mbilu ya mulisa Naho na mu zwonbloa no sinyuwa	6
Mufhirifhiri u re afha pfuloni Hune na zhamba masiari na vhusiku Na kandekanya pfulo nga khwanda dzanu. No hangwa u thonifha mulisa.	9 12
Pfuloni dzanu a hu na vhukhudo Ho anwa matope na zwi shushaho. Musi no ralo u difhoma matope Ni ongelela mikosi mihulu	15
U bvafhi mulisa wa tshilidzi? Ane a ni khada o vhotholowa. Mililani yanu ya matope. Na tshimbila ni kha zwivhuya.	18

- 1.1 Murendi u fanyisa kholomo na mini? (2)
- 1.2 Mutshidzi ane a khou ambiwa afha ndi nnyi? (2)
- 1.3 Kholomo idzi dzi lwa ngafhi? (2)
- 1.4 Ndi zwifhio zwine kholomo dza ita musi dzi pfuloni? Bulani zwivhili? (4)
- 1.5 Mulisa wa tshilidzi hu ambiwa mulisa de? (2)
- 1.6 Talutshedzani maipfi a tevhelaho:
- 1.6.1 khwanda (2)
- 1.6.2 zwondolola (2)
- 1.6.3 pfulo (2)
- 1.6.4 vhukhudo (2)
- 1.6.5 mililani (2)

Vhalani tshirendo i tshi ni kone u fhindula mbudziso dzi no tevhela:

Tshidakwa Mitsindo yau yo fa U muthu nge wa fema U langwa nga swiswi Ngeno thoni wo fara.	5
Ndila yau iyo, I ya mulindini Une wa do balewa u bva, Nge wavha wa lino Ngeno muya wa Mudzimu wo fhiwa.	10
Wau muta ndi zwillilo Vhana vhau vha do u nyala Vhazhi vha do pfa Yehova Dzula fhasi u humbule Nthe dza muhulwane a dzi naki Tamba tshika u nake U vhe denzhe sa Paulo Nge a si sedze shango A funa vhutshilo hawe A vha wa ngoho.	20
Iwe wo fara u tshinya lushaka Ngeno mbilu i sa tendi Mudzimu u a u funa Khwine ndi u lata dzau ndila Vhunga sefo i hone Yone musefi wa dzitshaka	25

- 1.7 Tshidakwa hu ambiwa muthu-de? (2)

- 1.8 Ndi nga mini murendi a tshi ri muta wa tshidakwa ndi zwililo? (2)
- 1.9 Ndi zwifhio zwine murendi a toda tshidakwa tshi tshi ita zwone? (2)
- 1.10 Talutshedzani maipfi a tevhelaho.
- 1.10.1 Nthe (2)
- 1.10.2 denzhe (2)
- 1.11 Neani lifanyisi line la wanala kha tshitanza tsha vhuvhili. (2)
- 1.12 Paulo wa Bivhilini ni mu divhela zwifhio? (2)
- 1.13 Talutshedzani zwine tshitanza tsha u fhedzisela tsha amba zwone? (4)

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA A: [40]

KHETHEKANYO YA B

DIRAMA

Zwo itwa – AM Mahamba

MBUDZISO 2

Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso:

“Hai vhanna vha hashu, litshani ndi mu rwe hoyu muthu, a ni vhoni uri u na biko uyu mutukana? (U fara Musiwalo nga shada bugu o no posa kha munwe). O, he inwi muduhulu wa muloi, mudulu wa muloi diwe, ndi do u vhulaha namusi.”

- 2.1 Bulani madzina a vhutukana vhe vha vha vha tshi khou u lwa? (2)
- 2.2 Vhatukana avha vho vha vha tshi khou bva ngafhi? (2)
- 2.3 Mafhungo aya a wanala kha tshipida tshifhio tsha puloto? (2)
- 2.4 Nditsheni ndi nwana wa nnyi? (1)
- 2.5 Musiwalo ndi muduhulu wa nnyi? (1)
- 2.6 Ndi mini zwine zwa khou ita uri hu vhe na vengo vhukati ha mita mivhili? Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso: (2)

Vhanyai vha vhanyai vhenevha, navhelani ngeno nonge. Hetsho ndi tshone tsha u thoma.

- 2.7 Ndi nnyi we amba maipfi aya? (1)
- 2.8 Avha vhathu vha no pfi vha navhele milenzhe yavho kha muambi ndi vhone? (2)
- 2.9 Vhathu avha vho vha vha tshi khou toda mini? (2)
- 2.10 Ndi nnyi we a farwa sa muloi? (1)
- 2.11 Ni a tendelana nazwo naa? (2)
- 2.12 Ndi zwifhio zwi no sumba uri Nditsheni u a zwifha? Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso: (2)

“Havha vhathu asi zwivhotshwa, vho disa nala ha thovhele, a vhongo dela u salwa murahu sa mbongola dzo panwa. Hezwo rine vho Gumani ri hone a zwi itwi (vhathu vho no ima vho lavhelesa). Vhathu kha vha shume, nne ndi khou tou kaidza hei havhiya”.

- 2.13 Ndi nnyi we a mba aya mafhungo? (1)
- 2.14 O vha a tshi khou vhudza nnyi? (1)
- 2.15 Avha vhathu vho vha vhe ngafhi? (2)
- 2.16 Vhathu avha vho vha vho da u ita mini? (2)
- 2.17 Zwivhotshwa hu ambiwa mini? (2)
- 2.18 Thovhela ane a kho ambiwa afha ndi nnyi? (2)

“Litshani u tolou mphunga nangweni. No vha vha u nkulisa na rali dzundeni langa? Vhakoma vha vhona ndi mini zwenezwi?”

- 2.19 Bulani madzina a vhathu vhe vha vha vha tshi khou u lwa? (2)
- 2.20 Vhakoma vhane vha khou ambiwa ndi vho nnyi? (1)
- 2.21 Vhathu avha vho vha vha tshi khou lwela mini? (2)
- 2.22 Nanga Malukuta ni mu divhela zwifhio? (1)
- 2.23 Bulani zwithu zwivhili zwi no sumba uri Vho-Gumani vha na lunyadzo. (4)

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA B: [40]

KHETHEKANYO YA C

NGANEAPFUFHI

Mmbwa ya la inwe a i noni – T.N Maumela

MBUDZISO 3

Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso:

“Ni a divha a tho ngo todou da? Ngoho ho tou sala hungafha ndi songo da” U ralo u sumbedza na nga musumbavhaloi wa tsha ula.

“Mulandu?”

“Nga mulandu wa mvula. Ngavhe ndi si vhe na dzhasi na tshambureni ndo vha ndi tshi do swika hafhano ndi tshi nga khuhu yo wela mashikani. Hone ngavhe ndi si de no vha ni tshi do vhuya na vhilaela na”?

“Ngoho ndo vha ndi tshi do vhilaela bad. Nahone nda ni kwatela u swikela”.

- 3.1 Mafhungo aya a bva kha nganea pfufhi ifhio? (2)
- 3.2 Bulani madzina a vhatu vhane vha khou ita nyambedzano? (2)
- 3.3 Muthannga uyu o toda u thithiswa ngani uri a si fare ulu lwendo? (2)
- 3.4 O ambara mini hu u itela u fara ulu lwendo? (2)
- 3.5 Tshandani o vha o fara mini? (2)
- 3.6 Ndi afhio mafhungo e Siphengana avha o dela one? (2)
- 3.7 Ndi nga mini khotsi a Muhanelwa vho vha vha tshi khou hana u mu dzhenisa tshikolo? (2)
- 3.8 Siphegana o zwi itisa hani uri Muhanelwa a dzhene tshikolo? (4)
- 3.9 Muhanelwa o fhedzisela e ngafhi kha magumo a nganeapfufhi iyi? (4)
- 3.10 Talutshedzani zwo iteaho kha magumo a nganeapfufhi iyi. (4)
- 3.11 Ndi ifhio pfunzo ine ra i guda kha nganeapfufhi iyi? (2)
- 3.12 Thoho ya nganeapfufhi iyi i a kunga naa? Ndi nga mini ni itshi ralo? (2)

Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni kone u fhindula mbudziso:

“Demethe, vha tswa mbudzi ya hashu? Vha a a delela? Ru ...! Ru...! Hai nandi ni songo mbulaha, Nditsheni ndi ni vhudze.”

- 3.13 Mafhungo a ya a bva kha nganeapfufhi ifhio? (2)
- 3.14 Bulani madzina a vhathu vhe vha vha vha tshi khou amba? (2)
- 3.15 Pfunzo ya nganeapfifhi iyi ndi ifhio? (2)
- 3.16 Tikedzani phindulo yanu. (2)
- 3.17 Nganeapfhufhi ndi mini? (2)

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA C: [40]

KHETHEKANYO YA D

NGANEA

Mitsheto ya wa – A. W. Magau

MBUDZISO 4

Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no a tevhela:

“Inwi Mutshekwa khaladzi anga, Houla nwana a thi funi a tshi farwa. Arali hoyu Malabi e muthu kwae hai, nne na kholomo ndi nga mu lifhela ngayo. Ndi tshi ralo ndi itela uri haya mafhungo a fhele shango li sa athu zwi divha na uri inwi sa tshilikadzi arali uyu nwana a ya dzhele ni do sala na nnyi?”

- 4.1 Mafhungo aya o ambiwa nga nnyi? (1)
- 4.2 Ho vha ho itea mini? (1)
- 4.3 Nwana ane a khou ambiwa afha ndi nnyi? (1)

“Hangei hu ne ra bva hone hu na munwe munna a no pfi Elias Nthambeleni Matambule, uri u via, u vhimbila, a ri u dzhia vhasadzi vha vhanwe’.

- 4.4 Ndi nnyi o ambaho maipfi a re afho nthu? (1)
- 4.5 Muambi o da u ita mini? (2)
- 4.6 Muambi uyu u ngafhi? (2)
- 4.7 Afha fhethu hu dzula nnyi? (2)
- 4.8 Ndi mini tsho vhangaho khudano vhukati ha muambi na Vho-Matambule? (2)
- 4.9 Nwana we na bula kha 4.3 o vha a tshi khou funana na nnyi? (2)

- 4.10 Muthannga uyu o vha a tshi shuma ngafhi? (2)
- 4.11 U tswa a zwo ngo luga na luthihi. Tikedzani fhungo ili no li livhanya na zwo iteaho kha Ntsundeni? (5)
- 4.12 Vho-Mutshekwa vho vha vha tshi shuma mini? (2)
- 4.13 Ndi nnyi we a fara Ntsundeni musu o tswa zwiambaro? (2)
- 4.14 Ndi nga mini Vho-Nguluvhe vho latelwa tsini na tsimu ya Vho-Matambule? (1)
- 4.15 Tshishonga o zwi itisa hani uri a kone u wana Ntsundeni sa mufunwa wawe? (2)
- 4.16 Vho-Mugwabana ni vha divhela zwifhio? Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni kone u fhindula mbudziso: (2)

“Vhuhulu ni tou no ndifhela tshelede yanga kana na da na fhedzisa ndu yanga. Zwa sa ralo ndi do ni ni isa kule hu ne vha hanu vha do ni toda vha sa ni wane.”

- 4.17 Ndi nnyi o ambaho mafhungo aya? (2)
- 4.18 O vha a tshi khou amba na nnyi? (2)
- 4.19 Vhathu avha vho vha vhe ngafhi? (2)
- 4.20 Ndi ifhio phungo ye ya vha i tshi khou isedzelwa muambi wa mafhungo? (2)
- 4.21 Muambi u ri u do mu isa kule hune vha hawe vha do mu toda vha sa mu wane, u amba ngafhi? (2)

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA D: [40]

KHETHEKANYO YA E

NGANO

Dza Makhulukuku – M. J. Mafela na N. R. Raselekoane

MBUDZISO 5

Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no tevhela:

Muthannga wa goswi

Vhanwe vhathanga vhavhili vho vhuya vha tuwa vha tshi ya u toda mushumo vhurwa. Lwendo lwavho lwo vha lwo lapfesa nga maanda vhunga vho vha vha tshi khou tshimbila nga milenzhe. Vho vha vha tshi khou tshimbila nga daka uri vha fhungudze lwendo ...

Khavho ho vha hu na munwe a ofhaho nga maanda. Uyo o mbo di hana vha tshi la mbuvha. O ralo nge a divha uri ene u do toda u edela vhukati vhunga a tshi shavha u liwa nga zwivhanda ...

- 5.1 Goswi ndi muthu-de? (2)
- 5.2 Lungano ulu lu wela kha lushaka lufhio lwa ngano? (2)
- 5.3 Muaneva muhulwane kha lungano ulu ndi nnyi? Ndi nga mini ni tshi ralo? (3)
- 5.4 Mbuvha ndi mini? (2)
- 5.5 Pfunzo ya lungano ulu ndi ifhio? Tikedzani phindulo yanu? (3)
- 5.6 Muthannga wa goswi o vha a tshi khou toda u edela ngafhi? (2)
- 5.7 Ndi lini kha lungano hune muanetsheli wa lungano a shumisa zwi tevhelaho:
- 5.7.1 Salungano, Salungano (2)
- 5.7.2 Ndi hone u fa ha lungano (2)
- 5.7.3 Zwino (2)
- 5.8 Fhedzisani mirero i tevhelaho:
- 5.8.1 A hu na pfene li no fa li songo _____ . (2)
- 5.8.2 Tshidumbumukwe tshi konela _____ . (2)
- 5.8.3 Mulomo a u dalelwi nga _____ . (2)
- 5.8.4 Funguvhu lo ri a thi _____ . (2)
- 5.8.5 Ndi kha khisa u rwa ndi _____ . (2)
- 5.9 Talutshedzani zwine maambeke a tevhelaho a amba zwone:
- 5.9.1 U luma ndevhe (2)
- 5.9.2 U hambela zwanda (2)
- 5.9.3 U vhona mboni (2)
- 5.9.4 U bva mulomo (2)
- 5.9.5 U tswa mbilu (2)

[10]

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA E: [40]

GUMOFULU: 80